

AZ ADAKOZÓ

Bokod község református templomának belső falán, egy vörös márványablán ez olvasható:

A 2014 évben történt templomfelújítás, Rábai Lídia nőtestvérünk támogatásával készült. Egyedül Istené a dicsőség!
Ki volt ez az önkéntes adakozó, aki jelentős összeggel járult hozzá a templom megújulásához?

Rábai Lídia Bokodon született 1920. június 30-án.

Édesanyja: Barabás Lídia (1900-1933) háztartásbeli, korán meghalt tüdőbajban.

Édesapja: Rábai István törvényhatósági útor (1895-1975).

Testvérei: Árpád (1926-2007), István (1928-1989), Ferenc (1929-),

László (1930-), Zsófi (1931-), Sándor (1936-1998).

Iskolai tanulmányait a Bokodi Református Iskolában kezdte Bőndi András tanítósága alatt, aki hamar megkedvelte az élénk tekintetű, szorgalmas tanítványát. Az új iskola építésének idején, tanulórsaival együtt, segédkezett az építkezésen. (A református iskola 1929-ben épült)

Édesanyja korai elvesztésével nagy felelősség hárult a 13 éves lány mindennapjaira. Kistestvérei ellátása komoly kihívást jelentett számára. Korán megtanult főzni, mosni, vasalni. Az otthoni háztartási munkákban fáradhatatlan volt. Rokonok, ismerősök, gyülekezeti tagok segítségével sikerült a nehéz időszakot áthidalnia. Az áldozatvállalás, az önzetlen segítség, a szolidaritás egész életében jellemző volt rá.

Rokoni segítséggel az 1950-es években Budapestre került, a könnyűiparban helyezkedett el és előbb gyári munkásként dolgozott, majd középvezető állományba helyezték.

Református hitét élete során, mindvégig

AZ ANYAKÖNYBEN OLVASTUK

Ács: megkereszteltük: Burdi Annát, Werner Márton, Bábik Bencét, Éri Dorka Hangát, Pék Benedeket, Varga Alízt
házaságot kötött: Szücs Roland és Sallai Éva, Kiss Tamás Miklós és Árendás Veronika
eltemettük: Nyéki Zoltánét, Kovács Jánosét

Dad: Végso búcsút vettünk: Szöllősi Lászlónétól

Bokod: Végso búcsút vettünk: Lévai Ferencnéől

Császár: Keresztelés:

Keresztes Laura, Danka Szonja, Szücs Boglárka, Bajcsai Kristóf László, Kuti Bianka, Kuti Márk, Kakula Jázmin, Balogh Amira, Keresztes Viktor, Gellér Bence Zoltán,

Konfirmáció:

Palotai Imre, Kakula Nóra, Szabó Patrik, Szabó Adrienn,

Camani Dávid, Palotai Bettina, Maróti Imre,

Temetés:

Jakus István, Várad Dezső, Mánomics István,

Szalai Ferenc, Orbán János Tibor, Krepsz Margit,

Hánta: megkeresztelték Horváth Nataliet, Albert Dávidot, Lehr Csepket

Kömlöd: eltemették Ferenczi Lajost

Megkeresztelték Fodor Zsófiát, Dorogi Larát

Szákszend Májusban konfirmáltak: Fodor Réka, Tóth Borbála, Jakab Ádám,

Bagoly Bence, Soós Olivér, Bagoly Balázs, Bagoly Tamás.

Eltemették: májusban Horváth Lászlót, júliusban Katona Lászlót.

Kereszteltük júliusban: Heizler Zsanett Ilonát.

Tárkány: eltemették Szabó Elemérné

Vérteskethely:

Konfirmáció: Balogh József

Temetés: Paulovics Ferencné

gyakorolta. Kedves igéje: **Igen Atyám, így láttad jónak.** (Luk. 10, 21). A helyi református gyülekezet lelkészeivel és tagjaival szoros kapcsolatot ápol. A Rábai család szülőháza a református templom szomszédságában állt. Ezen a telken volt az a pajta-szerű helység a 18. században, ahol a templom felépítése előtt a reformátusok az istentiszteleteket tartották. (A ref. templom 1794 évben épült)

Végakarátában úgy rendelkezett, hogy megtakarított anyagi javainak egy része, a Bethesda Gyermekkorházat (30%), a fennmaradó összeg (70%), a Bokodi Református Egyházat illesse és a

templom felújítására fordítsák. Ügyvédi csűrös-csavarás késleltette az adomány maradéktalan megérkezését, az egyházközség vezetésének határozott fellépésére volt szükség, hogy az rendelkezésre álljon.

Testamentumában, végso nyughelyét a Bokodi Református Temetőben jelölte ki, ott alusza örök álmát, szülei és testvérei közelében.

Az emléktábla a templom falán állít emléket, Rábai Lídia testvérünk nemes adományozásának.

Szücs János

Református hitéleti lap

XX. évfolyam 9. szám

2016. szeptember

"MIT KAPTOK TI EZÉRT?"

...tette fel a kérdést az egyik táborozó gyermek hozzátartozója. Már mint mi, akik a dadi pedagógusok közül egy hetet arra szánunk a nyári szabadságunkból, hogy Kovács Tamás és Kovácsné Gombos Tímea lelkészek munkáját segítjük a dadi hittantáborban. Egy évtizede minden nyáron, 50-90 táborozóval vagyunk együtt a református templom udvarán és környékén egy tematikus hét keretében. Dél előtt énekelünk, a csoportfoglalkozásokon bibliai történetekkel foglalkozunk, délután pedig változatos programokkal kapcsolódunk a témához. Ezúttal 2016. augusztus 1-5. között Eszter könyvét dolgoztuk fel 67 gyermekkel, ifi segítőkkel. Délutánonként a szokásos kézműves foglalkozások és népi játékok mellett tatai sárkányhajózásra is volt lehetőség.

Nos, mit kaptam én ezért?

A táborban töltött hét remek alkalmat adott a szülők és a gyerekek alaposabb megismerésére. Így azokhoz a gyermekekhez is közelebb kerülhettem, akiket az iskolában nem tanítok. Csoportvezető-társammal, Erzsikével (Varga Lászlóné) már félzavakból is megértettük egymást, és rugalmasan tudtuk alakítani az élménypedagógiai foglalkozásokat. Úgy érzem, nagyszerű csapatot kaptam: a tíz ötödik osztályt végzett gyerek fegyelmelzen, okosan kísérté Eszter történetét, és tanult belőle bölcsességet, felelősségvállalást, hálaadást. Láthattam lelkészeinken és magunkon azt a kellemes fáradságot, amit csak a jól és lelkiismeretesen végzett, de energiaigényes munka adhat, s a reményt, hogy magvetésünk a táborozóknál egyszer majd aratást is hozhat.

Táborozók a dadi református templomban

A hét jelmondata a következő volt: „Ragyogj, csillag!” (Eszter nevének jelentése: Csillag.) Öröm volt látni a hét végére a gyerekek alkotásaival, csillagaival kidíszített templomot. A legtöbbet azonban a következő mozzanatok jelentették számomra:

Egy ovis kislány közölte velem, hogy ő ad *nekem* egy pontot! (A gyerekek gyűjtötték a pontjaikat a jól teljesített feladatokról.)

Egy lány Oroszlányból saját készítésű, szép karkötővel ajándékozott meg.

Étkezéskor egyszerre két asztalhoz is hívtak, hogy ebédeljek a

társaságukban.

Beszélgettem az egyik munkatársammal a családjáról, akitől tanév közben a rohanás miatt erre alig van alkalmunk. Egy kömlödi fiú az utolsó csoportfoglalkozás után önként visszajött a tanterembe, és segített nekem visszarendezni a székeket, asztalokat.

Egy bokodi lány búcsúzáskor átölelt, s csak ennyit mondott mosolyogva: „Zita néni!...”

Hálás tekintetere sokáig emlékezni fogok ... a következő táborig mindenképpen!

Sárköziné Csonka Zita

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz!

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna Bokod, Csép, Császár, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlöd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: "Közelebb Egymáshoz" Alapítvány 2941 Ács, Fő u. 71. Felelős kiadó: **Gerecsei Zsolt** elnök

Szerkesztőség: 2853 Kömlöd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 email.: hethatarlap@gmail.com

Felelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: www.hethatar.refdunantul.hu

ISSN 1417 - 7641

NEM FÉLÜNK

Isten a mi oltalmunk és erősségünk! Igen bizonyos segítség a nyomorúságban. Azért nem félünk, ha elválnánk is a föld, ha hegyek omlának is a tenger közepébe: Zúghatnak, tajtékozhatnak hullámai; hegyek rendülhetnek meg háborgásától. (Zsoltárok 46,2-4) Ezekben a percekben, amikor ezeket a sorokat írom, a hírekben éppen az Olaszországi földrengésről szóló híradásokat hallok. Egyre-másra egészen döbbenetes képsorok és számadatok látnak napvilágot azzal kapcsolatban, hogy micsoda károkat okozott és mennyi emberi életet követelt ez a tragikus esemény tőlünk nem is olyan messze, itt Európában. Emberek békésen aludtak lakóházukban, vagy turistaként egy

szállodában, amikor a hajnali órákban a fejükre omlott az épület tartószerkezete. Ennyi? Ilyen hamar megtörténhet a baj? Semmivé lehet az életünk? Igen. A válasz az, hogy igen. Ez az igazság. Az elkeserítő igazság. S ha földrengés miatt (még) nincs is veszélyben az életünk, lelki síkon átélhettünk, vagy bármi kor átélhetünk hasonlót, hogy tudniillik megrendül az életünk alapja. Jöhet hirtelen gyógyíthatatlan betegség a szervezetünkben, vagy szerettünk testében, jöhet bármikor gyász, vagy más nem várt esemény, amely olyanná teszi az addig atombiztosnak épületként álló életünket, mintha csak egy gyenge kártyavár volna. A zsoltárosnak fent olvasott bizonyoságtétele kell, eszünkbe jus-

son. Hívó emberként ezt valljuk: Nem félünk, ha elválnánk is a föld, ha hegyek omlának is a tenger közepébe. Miért mondhatjuk ezt ki? Azért mert valóban Isten a mi oltalmunk és erősségünk! Nincs nála senki hatalmasabb. Ő váltott meg minket, ezért akár élünk, akár halunk, az Ő kezében vagyunk és az Ő szeretetében maradunk: Azért nem félünk, ha elválnánk is a föld, ha hegyek omlának is a tenger közepébe: Zúghatnak, tajtékozhatnak hullámai; hegyek rendülhetnek meg háborgásától. Nem félünk. Ugye nem?

Roboz Péter lelkipásztor Kocs
Élő Víz gyülekezei hírlévé

SZENT ISTVÁN NAP DADON

Dadon a Szent István napi programok keretében immár 15. alkalommal került megrendezésre ünnepi hangverseny. A koncert és ünnepség befogadásáért köszönet a katolikus egyházközség előljáróinak.

Az első fellépő Schrantz Máté volt, aki J. S. Bach g-moll Angol szvitjéből 3 tételt adott elő zongorán.

Ezután a református gyülekezet fiataljaiból alakult kis kamarakórus következett. Két kórusművel ajándékoztak meg bennünket:

Karai József *Ugrótánc* című műve a magyar népzene vidám hangulatát elevenítette fel előttünk. Zongorán kísért: Hajós Melinda

„E népet Isten őrzi, Isten és senki más!” – hangzott fel nem csupán a gyermekek, hanem mindannyiunk hitvallása Selmeczi György Milleniumi Ódájának részleteiből.

A művet a gyermekek számára átdolgozta és hangszerelte Molnár Szabolcs. A kórust Kovácsné Gombos Tímea készítette fel és vezette.

Majd Somlyai Zsombor orgonaművész, a móri katolikus egyházközség kántora előadásában hallhattuk Palestrina, Johann Sebastian Bach, Felix Mendelssohn és Hellenbach Dénes műveinek egy-egy részét.

Zárásként a református énekkar tolmácsolásában négy zenemű hangzott fel. Gárdonyi Géza: *Tartsd meg hazánkat, Isten!*; Berkesi Sándor és

Kádár Ferenc műve: *Keressz az Isten népem!*; *Őrizz meg minket, tartsd meg népedet, légy velünk az úton úr Isten!* Végül Szokolay Sándor fohásza csendült fel *Ima rontás* ellen címmel.

A koncert után a szeretetvendégség kellemes együttlétre adott alkalmat a plébánia épületében.

Kovácsné Rokosz Etelka

GYEREKSAROK

ÚJ SOROZAT!
TESTRÉSZEK A BIBLIÁBAN:
LÁB

Kedves Gyerekek! Van bármiféle emléketek arról, hogy hogyan tanultatok meg járni? Talán néhány fénykép vagy seb tanúskodik róla vagy csak a szüleitek elmondásából ismeritek, hogy hogyan indultatok el. Egy éves kora körül mindenki -aki egészségesen születik- megtanul járni. Az első lépések még bizonytalanok, egyszerre óvatosak és ingatagok. Aztán egyre nagyobb a bátorság, amivel legyőzzük az akadályokat és egyre nagyobb a távolság, amit segítség nélkül megteszünk. Minden kisgyermek hamar rájön, hogy ezzel a képességgel mekkora szabadság és önállóság jár. Odamehet a virághoz, amit meg szeretne nézni, szaladhat a kiscica vagy a labda után és közről megvizsgálhat minden olyan dolgot, ami érdekli. A láb olyan testrészünk, amely később is a szabadságot és az önállóságot fejezi ki. Az, hogy merre megyünk, hova

igyekszünk, megmutatja döntésünket. Életünk során sok út és sok választási lehetőség tárul elénk, valójában azonban két út között választunk. Egy jó és egy rossz közül. Az egyik az örök életre visz, a másik az örök halálba. Az elsőt Istennel járhatjuk végig és hozzá érkezünk meg. A másik utat viszont Nélküle kell megtenni és az örök sötétségbe visz.

A fiatal Salamon, amikor édesapja után király lett, szeretett volna jó uralkodó lenni. Szeretett volna jó döntéseket hozni, a helyes úton járni. Hiába tudott járni, szerette volna azt a jó utat megtalálni, amelyen Istennel járhat és bölcsen kormányozhatja az országot. Elment ezért Gibeonba, hogy ott imádkozzon Istenhez. Álmában Isten megjelent neki és azt mondta, hogy kérhet tőle bármit, megadja neki. Salamon nem gazdagságot, nem békét és nem is hosszú életet kért, hanem értő szívet.

Olyan szívet, amely meghallja Isten szavát és megéri Isten tanácsait. Vagyis bölcsességet kért, hogy mindig a jó úton tudjon járni. Apja példájából is láthatta, hogy ha Istenhez fordul, akkor Ő segít jó döntéseket hozni, és az Ő útján járni.

Kedves Gyerekek! Titeket merre visz a lábatok? Melyik úton jártok? Ráléptek-e már Isten útjára, hogy Vele tegyétek meg életetek minden lépését? Isten azt ígérte a Bibliában, hogy aki ezt az utat választja, az biztonságban lesz és boldog életet élhet. (Példabeszédek 3,23 és Zsolt 1,1) Csak Ő tehet olyan bölcsé titeket is, mint Salamon, hogy megtanuljatok ezen a jó úton járni! Legyen ez mindennapos imádságotok: *Kisgyermeked őrizője, légy az én barátom, Járj mellettem, édes Jézus, oltalmadat várom. Ámen.*

A LÁB szóval számos érdekes kifejezés és közmondás létezik. Párosítsátok össze ezeket a jelentésével. Találjátok ki, hogy melyik szerepel a Bibliában! (Segítségetekre lehet: 1Királyok 18, 20-40)

Lassan járd, tovább érsz.

Bal lábbal kelt föl.

Azt sem tudja melyik lábára álljon.

A lába nyomát is megcsókolhatná.

Meddig sántikáltok még kétfelé?

Lábbal tiporja.

Leveszi a lábáról.

Zavarban van.

Hálás lehet neki.

Nem lehet egyszerre több Istenben hinni.

Nem érdemes sietni, mert az kapkodással jár.

Elcsábítja.

Rossz kedve van.

Megtagod, megszeg valamit.

Ennek az útvesztőnek a címe: *Az élet ösvénye*
A bejáraton elindulva, találd meg a helyes útvonalat, amely az Istenhez vezető utat jelképezi.

KIRÁNDULNI VOLTUNK

„Beporoszkáltuk ez ország valamennyi szegét-zugát” – mondja Artúr király a Gyalog-galopp című filmben. Valahogy mi is így éreztük magunkat szokásos évi gyülekezeti kirándulásunkról hazatérőben, hiszen közel 800km volt a hátunk mögött, s a szép élmények mellett már a lábunkba, térdünkbe éreztük a buszban töltött idő fáradalmait.

Augusztus 26-án reggel indultunk útnak Nagyigmándról, 39 fővel,

köztünk két társkányi és egy banai testvérünkkel. Az első állomásunk Kiskunfélegyháza volt, ahol megnéztük Hatvani Zsófia lelkesítő vezetésével a közös református-evangélikus templomot. Innen Rosta Ferenc gondnok úr (alpolgármester és gimnáziumi igazgató) mutatta meg nekünk a Móra Ferenc Gimnáziumban lévő történelmi kert, majd ebédszünetünk után a városházát és annak dísztermét.

Utunk Hódmezővásárhelyre vezetett tovább, ahol két református templomot is megnézhattunk, a miénkkel közel egyidős újjavárosi templomot, mely magán hordozza a hódmezővásárhelyi téglá építészet jellemzőit, valamint a nagy múltú Ótemplomot, ahol a fittebbek 100 lépcsőfokon át a toronyból is megcsodálhatták a látképet. Szállásunk is itt volt a Ginkgo Hotelben.

Másnap reggel ismét hosszú út állt előttünk, hiszen Hódmezővásárhelyről a Tisza-tóhoz, Poroszlóra mentünk. Ott megnéztük a református templomot és annak gyönyörű parókia kertjét. Ebéd után a poroszlói Óko Centrum látvánivaliban gyönyörködhattunk, ahol az óriási akvárium különösen elbűvölt minket.

Közel 800 km két nap alatt nem kevés, de megérte az időt és fáradságot. Láttunk gyönyörű templomokat, szép vidékeket, természeti különlegességeket, s mind ezek közben érezhattuk

Isten kegyelmes szeretetét, mellyel végig kísérte utunkat. Neki adunk hálát az élményekért, s várjuk a jövő évi kirándulás lehetőségét.

Sugár Tamás

HITTANOKTATÁS

Tájékoztató a hittanoktatás szervezésének szeptember 1-jétől megváltozott rendjéről, letölthető hittanoktatási adatlapok, a területi hittanoktatási ügyintézők elérhetőségei.

I. Változások – 2016. szeptember 1. 2016. szeptember 1-jén lép hatályba a **hittanoktatásról szóló 2007. évi II. törvény módosítása**, valamint a **hittanoktatás szervezésének rendjéről és a hittanoktatók zsinati foglalkoztatásáról szóló** – a Zsinati Tanács ZST-91/2016.06.01. határozatával elfogadott – **szabályrendelet**. Ezzel egyidőben hatályát veszti a hittanoktatási támogatások igényléséről, folyósításáról, és elszámolásáról szóló 2011. évi többször módosított szabályrendelet. **Négy fontos változás** lesz érzékelhető szeptember 1-jétől:

HÁLA

Az alábbi verset Farkas Péterné küldte el szerkesztőségünknek. Kati Bársonyos-Pervátpusztán él a Szociális Otthonban. Bár nehéz helyzetben, de mint a vers mutatja „Jó emberek közt.”

HÁLA

Jó emberek közt jó lenni,
Nagyokat kacagni, nevetni.
Hallgatni kellemes hangjukat,
Látni vidám mosolyukat!
Játékoságuk jó látni,
Hangjukat jó hallgatni.
Jó érzés látni, hogy vidámak,
Szívük melegével játszanak.
Olyanok, akárcsak a gyermek,
Minden pillanatnak örülnek.
Örül szívem is, mert látom,
Tán elhiszem, hogy
Mégiscsak van barátom.
Köszönöm nektek,
Hogy veletek lehetek,
S szívembe örömet szereztek!

Farkas Péterné

BRINGA TÁBOR

Még csak néhány nap telt el a nyári szünetből, amikor reggelként gyülekezni kezdtünk a parókia udvarán. Sisak, kulacs, szendvics, megkülönböztető mellény, naptej, szúnyogriasztó és hűsítő társunk a bicikli. Húszerzők, a legkisebb még csak hat éves, és öt-hat felnőtt kísérőként. Igen, biciklizni indultunk a környező erdőbe, el a Hajmási tóhoz, ki a Bakony-érhez, az erdőn keresztül a Feketevízhez, az utolsó napon pedig a Cuha-patak völgyében található Kalandparkba. Minden nap egy kicsit messzebb és más-más terepviszonyok között bicikliztünk.

Az első és a harmadik nap volt a legnehezebb. Hétfőn azért, mert a legkisebb emelkedő is kifogott a társaság többségén. Toltuk a biciklit fel a legkisebb dombra is, keresztül a csalánoson, a homokos útszakaszokon... Szerdán pedig azért, mert igaz, hogy csak a szomszéd faluba, Bakonyszombathelyre tekintünk át, de három dombon keresztül. Fáradtságunkat kiválóan enyhítette az út felénél beiktatott pihenő: egy nagy szemű, fekete vadcsereznyefa megdézsmálása. Ők Rédéről Ácsteszér-

nek vették az irányt és dacolva a homokos erdei utakkal, az Esterházy család egykori halastavaihoz is eltekertek. A helyi polgármester úr és jegyző úr nem csak a falu nevezetességeit mutatták meg nekünk, hanem minden tábortárs résztvevőt meghívtak egy fagyira. Hűsítő és kellemes meglepetés volt ez számunkra.

Csütörtöki úti célunk Ördög rét volt, ahol szalonnát süttünk és felmáztunk az egykori bakonyi betyárok barlangjaiba. Pénteken már szinte gyerekjáték volt eltekerni Vinyéig, ahol a kalandparkban különböző akadálypályákat teljesítettünk. Kedvenc mondataim erről a hétről: „Lívi néni, én még soha nem bicikliztem el ilyen messzire otthonról.” „Fogytam két kilót.” „Nem bírom tovább! Pénteken, ugye, lehet kocsival menni? A válaszom: „Dehogy, pénteken már nem is fogsz autóra gondolni.” „Nem gondoltam volna, hogy meg tudom csinálni.” „Már itt is vagyunk?!” „Leesett a láncom.” Szerencsére ezt a mondatot, csak kétszer hallottam egész héten, mert Isten annyira vigyázott ránk, hogy egész héten sem-

mi baj nem történt velünk. Mindössze két defektünk volt; az egyik a tiszteletes úrnak, a másik nekem.

Úgy gondolom, hogy jó próbatétel volt ez mindannyiunk számára. A hét folyamán megtanultunk jobban figyelni egymásra, jobban beosztani erőnket és tartalékainkat, jobban bízni Istenben, mint magunkban és okosabban használni a váltós biciklik előnyeit. Sok szép tájat láttunk, hallottuk a madarak cicsérgését és az erdei állatok neszezését. Minden nap, amikor leültünk elemőzsinát elfogyasztani, énekeltünk és imádkoztunk is, hálát adva Istennek a természet szépségéért és kérve az Ő segítségét. Volt időnk játszani, tollasozni, ejtőernyőzni és labdázni, vagyis jókedvűen együtt lenni.

Idén első ízben szerveztük meg ezt a hetet, de arra készülünk, hogy jövő nyáron újra próbára tesszük magunkat, leadunk pár kilót és lelkiileg is erősödni fogunk. Adja Isten, hogy így legyen!

Barta Lívia

ÁCSIÁK, "VÁNDORBOTTAL"

Szeptember 3-án az ácsi gyülekezet 51 fős vidám csapata indult útnak, hogy az ország nyugati szélén kalandozzon. Az autóbusz először a nagygyeresdi evangélikus templom előtt állt meg. A templomba belépve elcsodálkoztunk annak monumentális méretein, a mennyezet és karzatok hatalmas gerendáin. Azért álltunk meg itt, hogy felidézük az 1833-ban kötött „Nagygyeresdi egyezményt”, amelyben a dunántúli református és evangélikus egyházkerületek állapodtak meg egymással. A cél az volt, hogy a szórványban élő híveket a két egyház kölcsönösen gondozza. Megtudtuk, hogy a gyülekezet 1849 és 1952 után is menedéket jelentett hazafiasságukért üldözött evangélikus püspököknek. Egyetértettünk az evangélikus egyház köszöntésének igazságával: „Erős vár a mi Istenünk!” Csepreg felé vitt az utunk. Az egykori királyi- majd mezővárosi gazdag múltjával ismerkedtünk meg. A 16. században a reformáció egyik központja volt, gimnáziuma, nyomdaja, többszáz fős diáksága küzdött a hitért. Magyarságukért –

meghódoltak Bethlen Gábor fejedelemnek – a császári csapatok 1621-ben három nap alatt több mint 1200 embert mészároltak le a városban. Ennek, és a Nádasdyak katolizálásának köszönhetően elvesztette korábbi jelentős szerepét. A Szent Miklós plébániatemplomban megtudtuk, hogy az 1391-ben emelt szentegyházban mintegy 20 protestáns zsinatot tartottak. A leghíresebb az 1591-es csepregi hitvita volt, melynek következtében a dunántúli evangélikus és református egyházak szétváltak. A dolog felemelő érdekessége volt plébános úr meleg szeretete, amellyel fogadott, ahogyan a templom és a város protestáns múltjáról beszélt lelkesen. Miközben mi voltunk ezért hálásak neki, többször hallottuk tőle a köszönetet, hogy meglátogattuk templomát. Megtudtuk, hogy korábban megyénkben, Tatabányán szolgált, a szomszédos kollégája pedig Ácsról származik. Szintén barátként köszöntünk el egymástól, bár először találkoztunk. Szombathelyen a református templomban Jakab Bálint Mihály nagytiszteletű úr beszélt

a gyülekezet és a környék sok tekintetben egyedi helyzetéről. A bátrabbak felmentek az új, a templom építése után 77 évvel elkészült toronyba, megcsodálva az új harangokat, melyeket a toronnyal együtt ez év tavaszán vettek használatba. A főtéren töltött kellemes séta után Kőszegen a Jurisich-várban tettünk látogatást és emlékeztünk a hős vándorokra. A belvárost körbesétálva ámultunk a gyönyörű, ősi épületeken. Végül Cákön álltunk meg a pincesoron. A műemlék épületegyüttes 19. századi, borona falú, zsupptetős népi pincéből áll, hangulatos szelídgesztenyes ligetben. A kedves idegenvezetés a hely értékeivel, a pincék berendezésével ismerttetett meg minket. Bár a pincék úgymond „üresek” voltak, azaz bort nem találtunk bennük, mégis feltöltkezve indultunk tovább a cáki Csikó Csárdába, ahol várt az ízletes vacsora, a nap jó hangulatú zárása.

Gerecsei Zsolt

ÚJ WEBLAP

EGY KIRÁLYNÉ A TÁBORBAN

Isten kegyelméből az idén is megtarthattuk nyári napközis táborunkat 2017. augusztus 1-5-ig a dadi református parókián. Minden évben nagy öröm, amikor megtelik a templomudvar gyermekekkel, fiatalokkal. Így lehetett ez idén is, ahol közel hetven gyermek öt településről jöhetett minden nap fél kilenctől fél ötig. A reggeli regisztráció után közös éneklésre és gondolatébresztésre invitáltuk a fiatalokat a templomban, majd a tízórai elfogyasztása után kétszer 45 percre csoportbeszélgetésre oszlottunk. A hét témája Eszter könyvének feldolgozása volt öt csoportban korosztályok szerint. Megtanulhattuk ezen keresztül, hogy egyszerű, hétköznapiak tűnő tulajdonságokkal, cselekedetekkel hogyan vihetünk fényt a mindennapokban. Az első 45 percben történetmondás hangzott el, majd egy kis szünet után a másodikban élménypedagógiai módszerekkel feldolgozás, elmélyítés történt. Ezt követte az ebéd, majd délutáni közös játékok, vetélkedők, sárkányhajó evezés a tatai Öregtávon a felsősökkel. Korabeli lovagi játékok kipróbálásával lehetett pontokat gyűjteni, melyek a nap végén beválthatók voltak. Jó volt újból megtapasztalni a közös szolgálatokat iskolánk pedagógusaival, az ifjúsággal, szülőkkel és segítőkkel. Hisszük, hogy Isten áldása segít mindannyiunknak kamatoztatni és készpénzre váltani mindazt, amit hallottunk, a további hétköznapiakban is.

Kovács Tamás

KEMENCE ÉS FÜVÉSZKERT ÁCSON

Templomunk hátsó udvara az 1789-ben épült kőfallal kerítve, a korábbi évszázadokban az iskolások játszódvara és az iskolai fűtőanyag tároló helye volt. A közelmúltban derült ki, hogy Tóth Pál egykori lelkészünk a botanika területén is maradandót alkotott. A „füvésztudományt” debreceni diák korában Fazekas Mihálytól tanulta. 1818-ban lefordította Bonnet : A természet vizsgálása című, a maga korában nagy jelentőségű könyvét. Botanikai tanulmányai jelentek meg több fórumon, a prágai és pozsonyi füveszegyletek tagja volt. 1835-ben felmérte és összefoglalta az ácsi határ flóráját is. ennek nyomán felmerült, hogy a templom mögötti területet az ő emléke előtt is adózva kellene rendezni, „füvészkertté” alakítani. Az első lépést e téren az egykori református tanítók tiszteletére adományozott és ültetett fenyőfa jelentette. További lendületet adott a dolognak, hogy középkori templom kertjéről van szó. Ma reneszánsza van az egykori kolostorkertek nyomán a gyógy- és fűszernövény-kerteknek. Tehát sem a középkori egyházi léttől, sem a reformáció hagyományaitól nem idegen a felfedezés: „Csudákkal teljes a természet temploma.” (247. dicséret.) Kolostori gyógynövénykertek, Méliusz Juhász Péter református püspök 16. századi „Herbárium”, Lorántffy Zsuzsanna „Gomboskertje” a 17. századból, sok református lelkész botanikai munkássága, vagy épp Tóth Pál „füvésztudománya” mutatja ezt az utat. Ács gyönyörű természeti adottságai (Duna, Lovadi-rét, Ácsi erdő, Téltető, Törökmogyoró-sor) mellett eltörpül a Templomdomb, bár az idők során pl. nemes gyümölcsfák, virágokkal beültetett méhes-kert (1862) varázsolt szobá a területet. A „füvészkert” kialakításával mind a középkori templomhoz, mind a botanikában jártas Tóth Pál emlékéhez méltó környezet kialakítása volt a célunk. A növények kiválasztásánál fontos szerepet játszott, hogy a környéken, erdő-kön-mezőkön fellelhető, vidékünkre jellemző növények kapjanak helyet az ágyásokban. Alapvetően két nagy csoportba osztottuk a növényeket: gyógy-

és fűszernövények. Természetesen a két kategória között nem éles a határ, egy-egy fajta mindkét csoportba is tartozhat (pl: petrezselyem, fokhagyma stb.). Célunk nem kevesebb, mint e növények megismertetése, megszerettetése, használata felnőttek és gyermekek körében egyaránt. A „Tóth Pál füvészkert” augusztus 20-án nyitott meg, de természetesen „nincs kész”: a növényeknek meg kell erősödniük, újabb fajokat is szeretnénk telepíteni, illetve ősi magyar gyümölcsfajtákkal kiegészíteni a kert növényvilágát. Hátra van a sétaút befejezése, padok kihelyezése a már meglévő tájékoztató táblák mellé. Reméljük, minden látogatónak sikerül megéreznie valamit abból, amit az egykori természettudós, Tóth Pál így öntött szavakba:

„Ha van valamely Tudomány, mely az esméretre törekedő lelket nagy gyönyörűségben tartja, - ha van valamely Tudomány, mely a' Természet' Alkotójának véghetetlen Tökéletességeit, a' vizsgálódó Elme előtt szinte a' megrettenésig tsudálatja; - ha van valamely ártatlan foglalatosság, mely a' szívet újjabbújjabb gyenge érzésekkel illeti, -a' melyben az valami különös, kellemetes örömet érez, de a' melyet ki nem mondhat: az kétség kívül a' Fűvésztudomány... Most a' Természet újra megnyitván virágokkal hintett kebelét, minden Barátjait erre a' nagy gyönyörűségre meghívja.”

A füvészkert mellett egy másik nagy esemény is megörvendeztetett minket: a parókia udvarán ugyancsak augusztus 20-ra elkészült a kemence. A közösségi programoknak bizonyonnan főszereplője lesz. Nemcsak azért, mert felidézi a „családi otthon melegét” a gyülekezet családis közössége számára, hanem a benne készült ételek a test jóltartásáról is gondoskodnak majd. A kemencével együtt épült egy „sparhelt” is, amelyen sütni, bográcsolni is lehet, illetve nagyobb vasszékát bele helyezve katlanként is működtethető.

Gerecsei Zsolt

TÍZ ÉVES SZOLGÁLAT

A 2016. augusztus 21.-i ünnepi istentiszteletünkre most kivételes előkészületet is tettünk. Az ünnepi istentisztelet keretében, köszöntéssel emlékeztünk meg arról, hogy Kovács Tamás lelkipásztor úr 10 éve, (2006 augusztusa óta) szolgál Dadon feleségével, Kovácsné Gombos Tímeával. Először Szücs Attila presbiter emlékezett vissza arra, hogyan, milyen eredménnyel működött a presbitérium által alapított Lelkészejánló Bizottság, melynek elnöke volt. Visszaemlékezett arra, hogy már majdnem feladtuk a reményt, amikor Nagy Attila szőnyi lelkipásztor úr jelezte, van egy fiatal házaspár az ország túlsó felében, akik érdeklődnek a dadi lelkészi állás betöltésére. Szücs Attila köszönetet mondott a sok magvetésért, Isten áldását és segítségét kérte a további magvetésekért és aratásokért. Köszönetét végén kifejezte abbéli bizalmát, hogy lesz még több évtizednyi is ez a szolgálat. Ezt követően Rokosz Zsigmond gondok ünnepi beszéde hangzott el.

„Kedves ünneplő Gyülekezet! Eltelt tíz év és milyen gyorsan telt el! A tíz év alatt felsorolhatatlanul sok esemény történt mind a lelkészeink, mind a gyülekezet életében. Ezek közül csak röviden, a teljesség igénye nélkül sorolok fel néhányat:

A lelkész családot az Úristen eddig három gyermekkel áldotta meg, ezek közül kettő mondhatjuk úgy, hogy dadi születésű. A család szó szerint belecsöppent a helyi közéletbe, megtapasztalva mit jelent falusi lelkészként, fo-

lyamatosan a közélet közepében lenni. Alig, hogy megérkeztek közénk, egy év múlva komoly és fontos szerepet vállaltak a református iskola újraindításában

mak kerültek be a gyülekezeti életbe. Az iskolához kapcsolódva megkezdődtek a nyári táborok is melyek nagyszerű helyei lettek az iskolások közötti szolgálatnak. A lehetőségekkel élve folyamatosan újultak meg épületeink: Ha a parókia kapuján kilépve körbenézünk, láthatjuk az eltelt tíz év felújításának eredményeit. Hálával telve nézhetjük a templomot, a parókiát, az öreg iskolát és a kisiskolát. Vasárnapként pedig a villamosított harangok hívják az embereket templomba. Mind ezen felújítások összefogója, kapcsolattartója Kovács Tamás tiszteletes úr volt. Isten áldását kérem rá, feleségére Tímeára, aki mindenben mellette van és gyermekeikre.”

A gyülekezet ajándéka kerámiába égetett bibliai idézeteket tartalmazott Ézsaiás próféta könyvéből és Pál apostol Filippibelieknek írott leveléből. Kovács Tamás lelkipásztor úr felesége nevében is megköszönte a kedves köszöntéseket és a gyülekezet ajándékát. Felidézte, hogy a bemutatkozó ígéhirdetést követően érdekes kérdést kapott: „Megválasztása esetén, meddig tervezi azt, hogy Dadon fog szolgálni?” A válasza akkor és most is ugyan az: Addig, amíg az Úristen máshova nem szólítja és a Dadiaknak szüksége lesz rá. Az ünnepi istentisztelet a 264. dicséret és a Himnusz éneklésével ért véget. A köszöntés a gyülekezeti teremben tartott szeretetvendégséggel folytatódott, ahol a jelenlévők személyesen is köszönetet mondtak a lelkész házaspárnak, a tíz éves dadi szolgálatért. Mindezekért pedig Istennek legyen hála és dicsőség!

Rokosz Zsigmond gondnok

Kovács Tamás lelkipásztor családja dadi otthonuk előtt